

VASILE BAGHIU

TEORIA ȘI PRACTICA NURSING

Volumul III

PROCESUL DE ÎNGRIJIRE A PACIENTULUI

**repere istorice și modele științifice în nursing
– mediul de muncă, funcțiile și rolurile
asistentului medical generalist – procesul
de îngrijire – aplicații**

VASILE BAGHIU

TEORIA ȘI PRACTICA NURSING

Volumul III

PROCESUL DE ÎNGRIJIRE
A PACIENTULUI

repere istorice și modele științifice în nursing –
mediul de muncă, funcțiile și rolurile asistentului
medical generalist – procesul de îngrijire –
aplicații

771025

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie
„Nicolae Testemițanu”
BIBLIOTECA
ȘTIINȚIFICĂ MEDICALĂ

512

 Cartea
Medicală

CUPRINS

PREFAȚĂ. DESPRE STRUCTURA ȘI CONȚINUTUL ACESTEI CĂRȚI	11
--	----

CAPITOLUL ÎNTÂI

I. NURSINGUL – ȘTIINȚĂ ȘI ARTĂ

I.1. Prezentare generală	19
I.2. Definiții ale nursingului	20
I.3. Scopuri ale practicii nursing	22
I.4. Credințe și valori fundamentale în nursing	23
I.5. Elementele componente ale nursingului: pacientul, sănătatea, mediul, îngrijirile nursing	25

CAPITOLUL AL DOILEA

II. REPERE ISTORICE, PRACTICI ȘI CONCEȚII

II.1. Repere ale îngrijirii bolnavilor în diferite perioade istorice	31
II.2. Factori care au influențat istoria nursingului și dezvoltarea sa: medicina, tehnologia, politica, situațiile de război, economia	34
II.3. Sisteme de îngrijire care au influențat nursingul modern: sistemul tradițional, sistemul de îngrijire oferit de organizații creștine, sistemul taylorist	35
II.4. Nursingul: repere internaționale	40

CAPITOLUL AL TREILEA

III. PARADIGME, TEORII, MODELE, CONCEPTE NURSING

III.1. Elemente definitorii	45
III.2. Teoreticieni, modele și concepte	46

III.3. Florence Nightingale, teoria influenței mediului asupra îngrijirilor și începutul nursingului modern.....	49
III.4. Alte modele nursing cunoscute.....	52
III.4.1. Hildegard Peplau și teoria relațiilor interpersonale.....	52
III.4.2. Martha Rogers și teoria unității ființei umane 53 (Alligood, 2014).....	53
III.4.3. Callista Roy și modelul adaptării	54
III.4.4. Betty Neuman și modelul sistemelor	55
III.4.5. Dorothea Orem și modelul deficitului de auto-îngrijire (Alligood, 2014).....	57
III.4.6. Nancy Roper și modelul nursing al stilului de viață	58
III.4.7. Phil Barker și modelul Tidal al recuperării sănătății mintale.....	59
III.4.8. Virginia Henderson și modelul nevoilor pacientului în nursing.....	61
III.4.8.a. Despre Virginia Henderson și modelul nevoilor.....	61
III.4.8.c. Nevoi fundamentale și diagnostice nursing NANDA-I.....	64
III.4.8.d. Cele 14 nevoi fundamentale și diagnostice nursing NANDA-I care ar putea fi asociate acestora.....	66
III.5. Marjory Gordon, modelul sistemelor funcționale al îngrijirilor și standardizarea internațională NANDA-I	75
III.5.1. Despre Marjory Gordon și modelul sistemelor funcționale ale sănătății.....	75
III.5.2. Sistemele funcționale ale modelului Gordon	76
III.5.3. NANDA-I și sistematizarea diagnosticelor nursing pe baza modelului Gordon.....	77

CAPITOLUL AL PATRULEA

IV. ROLURI ȘI FUNCȚII ALE ASISTENTULUI MEDICAL GENERALIST

IV.1. Cadru legislativ	81
IV.2. Profesionist al asistenței medicale generale: termeni și cadre de referință.....	82
IV.3. Roluri ale asistentului medical generalist	84
IV.4. Funcții ale asistentului medical generalist în cadrul echipei de îngrijire	85
IV.5. Activități ale asistentului medical generalist	86
IV.6. Calități (cunoștințe, abilități, atitudini) necesare exercitării	

profesiei de asistent medical generalist	88
IV.7. Titluri profesionale și domenii	89

CAPITOLUL AL CINCILEA

V. MEDIUL DE MUNCĂ AL ASISTENTULUI MEDICAL GENERALIST

V.1. Condițiile și reperele de calitate ale unui mediu de muncă sigur	93
V.2. Îmbunătățirea climatului/ promovarea sănătății la locul de muncă	95
V.3. Riscuri, noxe, boli profesionale	99
V.3.1. Riscuri profesionale	99
V.3.1.a. Principalii factori de risc asociați sectorului sanitar	99
V.3.1.b. Zone de lucru și activități cu risc de infecție.....	103
V.3.3. Boli profesionale	105
V.4. Măsuri de protecția și securitatea muncii	106
V.4.1. Măsuri de bază	106
V.4.2. Precauțiunile universale	107
V.4.3. Igiena mâinilor (spălare și dezinfecție).....	108
V.4.4. Igiena respirației	112
V.4.5. Precauții de contact	112
V.4.6. Curățenia, dezinfecția, sterilizarea, dezinsecția, deratizarea.....	113
V.4.6.a. Elemente defnitorii	113
V.4.6.b. Curățarea instrumentelor (presterilizarea): măsuri de protecție suplimentare.....	115
V.4.6.c. Manipularea lenjeriei murdare	117
V.4.7. Echipamentul de protecție.....	118
V.4.7.a. Aspecte generale	118
V.4.7.b. Costumul de protecție	118
V.4.7.d. Mănușile medicinale	120
V.4.8. Evaluarea stării de sănătate.....	123
V.4.8.a. Aspecte legislative	123
V.4.8.b. Măsuri de precauție în munca de evaluare a stării de sănătate.....	126
V.4.8.c. Vaccinarea.....	127
V.4.9. Colectarea deșeurilor medicale și igiena spațiilor de lucru	129
V.4.9.a. Aspecte generale.....	129
V.4.9.b. Deșeuri medicale: definiție și clasificare.....	129
V.4.9.c. Colectarea, separarea și ambalarea deșeurilor periculoase	131
V.4.10. Circuitele funcționale.....	133

CAPITOLUL AL ȘASELEA

VI. PROCESUL DE ÎNGRIJIRE

VI.1. Elemente defnitorii ale procesului de îngrijire	141
---	-----

VI.1.1. Introducere în procesul de nursing	141
VI.1.2. Definirea procesului de nursing	142
VI.1.3. Etapele procesului de îngrijire	143
VI.1.4. Documentația utilizată	144
VI.1.5. Abilități ale asistenților medicali pentru procesul de îngrijire	146
VI.2. Etapele procesului de îngrijire	147
VI.2.1. Culegerea și analiza de date sau evaluarea nursing inițială	147
VI.2.1.a. Culegerea de date sau screening-ul nursing inițial	147
VI.2.1.b. Tipuri de date	148
VI.2.1.c. Sursele pentru culegerea datelor	149
VI.2.1.d. Abilități profesionale, modele de abordare, metode și instrumente în obținerea datelor	150
VI.2.1.e. Validarea datelor și mijloace de validare	153
VI.2.2. Diagnosticarea nursing pe baza analizei datelor.....	154
VI.2.2.a. Analiza datelor și gruparea lor după un model conceptual.....	154
VI.2.2.b. Emiterea unor ipoteze de diagnostic consultând surse oficiale (NANDA-I)	156
VI.2.2.c. Enunțul diagnosticului nursing după formula PES	163
VI.2.2.d. Tipuri de diagnostice nursing	165
VI.2.2.e. Distanța dintre diagnosticul nursing (stabilit de asistenta medicală/asistentul medical) și diagnosticul clinic (stabilit de medic)	171
VI.2.3. Planificarea îngrijirilor sau alcătuirea planurilor de îngrijire	173
VI.2.3.a. Alcătuirea planurilor de îngrijire. Aspecte generale	173
VI.2.3.b. Ierarhizarea problemelor/ diagnosticelor după gradul în care afectează viața pacientului	174
VI.2.3.c. Stabilirea obiectivelor (NOC): enunț, verbe utilizate, listă de obiective standard.....	176
VI.2.3.d. Stabilirea intervențiilor (NIC) specifice fiecărui obiectiv	181
VI.2.3.e. Scrierea planurilor de îngrijire și tipuri de planuri de îngrijire.....	188
VI.2.3.f. Plan de îngrijire pe un diagnostic nursing: lipsa de cooperare (model orientativ)	189
VI.2.3.g. Plan de îngrijire pe un diagnostic clinic : hipertensiune arterială (model orientativ)	192
VI.2.4. Aplicarea planurilor sau implementarea intervențiilor	197
VI.2.4.a. Etape, documentație necesară, implicarea pacientului	197
VI.2.4.b. Intervenții: evaluative, terapeutice, educaționale/ autonome și de colaborare.....	198
VI.2.4.c. Coordonarea și integrarea îngrijirii.....	199

VI.2.5. Evaluarea rezultatelor intervențiilor	200
VI.2.5.a. Repere în procesul de evaluare.....	200
VI.2.5.b. Eficacitatea intervențiilor.....	201
VI.2.5.c. Gândirea critică și efectuarea unor ajustări necesare.....	202
VI.2.6. Studiu de caz (model orientativ).....	204

CAPITOLUL AL ȘAPTELEA

VII. MODELUL SISTEMELOR FUNCȚIONALE GORDON ȘI TAXONOMIA NANDA-I

VII.1. Elemente definatorii ale modelului: principii, concepte, aplicabilitate	211
VII.2. Descrierea celor 11 sisteme funcționale Gordon și diagnostice nursing aferente	213
VII.3. Repere în culegerea de date sau screening-ul nursing pe fiecare sistem funcțional Gordon și diagnostice nursing NANDA-I identificate pe baza datelor, semnelor și simptomelor, caracteristicilor definatorii	230

CAPITOLUL AL OPTULEA

VIII. MODELE DE PLANURI DE ÎNGRIJIRE

VIII.1. Plan de îngrijire pe un diagnostic nursing: lipsa de cooperare (orientativ)	261
VIII.2. Plan de îngrijire pe un diagnostic clinic: hipertensiune arterială (orientativ)	263
VIII.3. Foaie de îngrijiri nursing (model orientativ)	267

CAPITOLUL AL NOUĂLEA

IX. ANEXE

IX.1. Lista diagnosticelor NANDA-I, pe domenii și clase, cu codurile specifice și denumirile originale în limba engleză	279
IX.2. Lista „de lucru” (scurtă) a diagnosticelor NANDA-I, pe domenii și clase, pentru utilizare eficientă în procesul didactic și în practică	294
IX.4. Listă cu obiective nursing standard (NOC) frecvent întâlnite în practica nursing	310
X. Bibliografie	317